

EURÓPAI PARLAMENT

2014 - 2019

Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság

2014/2256(INI)

20.4.2015

VÉLEMÉNY

az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság részéről

a Jogi Bizottság részére

az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és a tanácsi irányelv végrehajtásáról (2014/2256(INI))

A vélemény előadója: José Blanco López

PA_NonLeg

JAVASLATOK

Az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság felhívja a Jogi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

1. felhívja a figyelmet az európai kulturális és nyelvi sokféleség fontosságára, amely ahelyett, hogy akadályt jelentene, inkább lehetőséget biztosít az egységes piac vonatkozásában, és rámutat, hogy az európai kulturális és kreatív iparágak a gazdasági növekedés, az innováció és a munkahelyteremtés mozgatórugói az Unióban, mivel több mint 7 millió embernek adnak munkát, és az uniós GDP több mint 4,2%-át adják; hangsúlyozza, hogy a kulturális és kreatív iparágak a 2008–2012-es gazdasági válság során továbbra is munkahelyeket teremtettek, és fontos szerepet játszottak az Unió versenyképességének növelésében; felhívja a figyelmet arra, hogy online kontextusban új üzleti modellek és innovatív szolgáltatások jöttek létre;
2. hangsúlyozza, hogy a kulturális és kreatív online tartalom az információs társadalom és az információs technológiák fejlődésének, valamint a digitális infrastruktúrákba és szolgáltatásokba való befektetések kulcsfontosságú motorja, ami ösztönzi a kreativitást, a növekedést és az innovációt;
3. hangsúlyozza, hogy a szerzői és szomszédos jogok képezik az európai kulturális és kreatív ágazatok jogi keretét és alapját, ami lehetővé teszi a gazdasági tevékenység, versenyképesség, a foglalkoztatás, a kreativitás és az innováció élénkítését; kiemeli, hogy az ágazat termelékenysége továbbra is nő, és hangsúlyozza, hogy a jelenlegi széttörédezett és elavult rendszer gátolja az egységes európai digitális piac teljes körű fejlődését és működését;
4. üdvözli, hogy az uniós polgárok kifejezett érdeklődést mutattak és nagyban hozzájárultak a Bizottság által az uniós szerzői jogi szabályok felülvizsgálata kapcsán szervezett nyilvános konzultációhoz;
5. hangsúlyozza, hogy a gazdaság élénkítése és a munkahelyteremtés érdekében a szerzői és szomszédos jogoknak kiegyensúlyozott jogi keretet kell képezniük az európai kulturális és kreatív ágazatok számára; hangsúlyozza azonban, hogy a jelenlegi széttörédezett és elavult illetékrendszer nagy problémákat okoz az egységes európai digitális piac fejlődése szempontjából, és ezért veszélyt jelent a növekedésre és a gazdasági fejlődésre nézve;
6. hangsúlyozza, hogy a szerzői és szomszédos jogok képezik az európai kulturális és kreatív ágazatok jogi keretét és alapját, ami lehetővé teszi a gazdasági tevékenység és a foglalkoztatás élénkítését; hangsúlyozza, hogy bár a kulturális és kreatív ágazat termelékenysége továbbra is nő, a jogtulajdonosok jövedelme csökken az ágazatban;
7. hangsúlyozza, hogy a szerzői és szomszédos jogok képezik az európai kulturális és kreatív ágazatok, valamint az oktatás és a kutatás, illetve az e jogok alóli kivételeket és mentességeket élvező ágazatok jogi keretét és alapját, továbbá tevékenységük és a foglalkoztatás alapjául szolgálnak;
8. hangsúlyozza, hogy a szerzői és szomszédos jogok képezik az összes kreatív iparág és a

hozzájuk kapcsolódó értéklánc alapját; felhívja ezért a Bizottságot, hogy támogassa és védje az alkotók szellemi tulajdonjogait annak érdekében, hogy Európa kreatív iparágai felvirágozhassanak;

9. üdvözlí, hogy a Bizottság elkötelezett az EU digitális menetrendjének továbbfejlesztése mellett, ideértve a szerzői jogi szabályok modernizálását is; elismeri a 2001/29/EK irányelv felülvizsgálatának szükségességét, hogy biztosítani lehessen a szerzők, előadóművészek és a szerzői jogok más tulajdonosainak méltányos díjazását, valamint jogaik megfelelő védelmét, valamint az európai kulturális gazdaság összes érdekelt fele (kkv-k, fogyasztók, felhasználók és jogtulajdonosok) között a megfelelő egyensúly biztosítását egy olyan digitális korszakban, amelyet a változó és folyamatosan fejlődő technológiai környezet és az egyszerre lehetőségeket és kihívásokat tartogató, felhasználói szokások változása jellemez; úgy véli, hogy egy ilyen felülvizsgálatnak biztosítania kell a szükséges jogi egyértelműséget, stabilitást és jogbiztonságot, valamint a kulturális és kreatív ágazatban a beruházások és a növekedés ösztönzéséhez szükséges rugalmasságot, miközben kiküszöböli az egységes digitális piac megfelelő működését hátrányosan érintő jogi bizonytalanságokat és következetlenségeket; a lehető legrövidebb időn belül az újbóli megnyitás elvével kapcsolatos határozott kötelezettségvállalásra hív fel az elektronikus kereskedelemről szóló 2000/31/EK irányelvvel való egységesség biztosítására; úgy véli, hogy a szolgáltatásokhoz és tartalmakhoz való határokon átnyúló hozzáférés megkönnyítése érdekében a felülvizsgálat egyik fő céljának a szerzői jogok korszerűsítésének kell lennie, megőrizve ugyanakkor a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok oltalmazásának magas szintjét, a fejlődés és a kulturális sokféleség szolgálatában;
10. hangsúlyozza, hogy a meglévő szerzői jogi szabályozás korszerűsítése a digitális gazdaság szerves részét képezi;
11. hangsúlyozza, hogy az innováció, a kreativitás és a technológiai fejlődés jelentős hatással lehet az emberek életére azáltal, hogy lehetővé teszi a különböző csoportok számára, hogy kreatív módon kommunikáljanak és működjenek együtt, ezáltal javítva az alkotók meglévő készségeit és hozzáadott értéket teremtve; úgy véli, hogy mindez hozzájárul a versenyképesség, a foglalkoztatás és az innováció fokozásához Európa-szerte;
12. elismeri, hogy a szerzői jogot sértő kereskedelmi tevékenységek komoly fenyegetést jelentenek az egységes digitális piac működése és a sokszínű kulturális és kreatív tartalmak interneten keresztül történő jogszerű nyújtásának fejlődése tekintetében;
13. felhívja a Bizottságot, hogy készítsen felmérést a magáncélú többszörözés európai mechanizmusairól, figyelembe véve a díjak hatékonyságát és átláthatóságát, valamint a magáncélú többszörözés gyakorlatának változásait; úgy véli, hogy az áruk és szolgáltatások belső piaci szabad mozgásának, a kreatív és kulturális tartalmak méltányos díjazásának, valamint az új és innovatív üzleti modellek fejlődésének biztosítása érdekében a Bizottságnak foglalkoznia kellene a magáncélú többszörözés mechanizmusai közötti eltérésekkel;
14. hangsúlyozza, hogy Európa kulturális és kreatív ágazatainak erősítéséhez az EU szerzői jogi vívmányai reformjának folytatódnia kell a digitális szférában a jogbiztonság valamennyi érdekelt fél számára – a jogtulajdonosokat, vállalkozásokat és felhasználókat is beleértve – történő javítása révén, és az innovatív online engedélyezési rendszerek és az

online tartalomterjesztés új modelljei számára ösztönzők meghatározásával, ezzel lehetővé téve, hogy az ágazat részesüljön a digitális forradalom előnyeiből, és egyben megőrizze a kiegyensúlyozott értékláncot;

15. emlékeztet arra, hogy a szerzői jogok alóli kivételek és korlátozások a szerzői jogi rendszer kulcsfontosságú aspektusát képezik, és az uniós gazdasági növekedéshez, innovációhoz és munkahelyteremtéshez jelentős mértékben járulnak hozzá azok az intézmények, amelyek nagyban függenek a szerzői jogok alóli kivételektől és korlátozásoktól; kéri a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a kivételek és korlátozások összehangolt keretére, hogy megoldást találjon a széttöredezett piacra, javítsa a jogbiztonságot és a szerzői jogi védelem alatt álló tartalmak határokon átnyúló hozzáférhetőségét, hogy az egész EU-ban egyenlő hozzáférést biztosítson a kulturális sokféleséghez és hogy igazodjon a fogyasztói elvárásokhoz; emlékeztet arra, hogy a tagállamoknak a kivételek és korlátok meghatározása során biztosítaniuk kell azt, hogy ezek ne legyenek összeegyeztethetetlenek a mű vagy teljesítmény rendes hasznosításával, valamint ne sértsék ésszerűtlen mértékben a jogosultak jogos érdekeit; felhív a kutatási és oktatási célokra vonatkozó kivételek újbóli értékelésére, amelynek ki kell kiterjednie a nemzeti hatóságok vagy jogszabályok által elismert vagy egy oktatási program működési körébe tartozó oktatási létesítményhez vagy intézményhez kapcsolódó oktatási és kutatási tevékenységekre is; sürgeti a Bizottságot, hogy találjon módot a köz- és kutatási könyvtárak számára, hogy digitális formában kölcsönözzenek személyes használatra könyveket a nyilvánosság számára, a hozzáférés helyétől függetlenül és a jogosultak méltányos díjazása mellett;
16. felhív egy kötelező kivétel elfogadására, amely lehetővé teszi a köz- és kutatási könyvtárak számára, hogy a hozzáférés helyétől függetlenül személyes használatra digitális formátumban kölcsönözhessenek könyveket a nagyközönségnek;
17. tudatában van, hogy a 2001/29/EK irányelvnek a digitális korszak kívánalmai szerinti módosítása a vállalkozói szellem, valamint az új üzleti modellek erősödését eredményezheti, ekképpen előmozdítva az innovációt és a foglalkoztatást;
18. felhívja a Bizottságot, hogy a modern kereskedelempolitikai menetrend keretében vizsgálja meg a szerzői jogi védelem harmonizált feltételeire vonatkozó időtartam jelentős lerövidítésének lehetőségét;
19. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az összes jogtulajdonos számára biztosítani kell a szerződési szabadságot, hogy jogaikat szabadon gyakorolhassák; szükségesnek tartja egy olyan jogi keret kidolgozását, amely a tényeken alapul, valamennyi érdekelt fél tapasztalatát figyelembe veszi, ugyanakkor megerősíti az összes alkotónak az egyéb jogosultakkal és közvetítő szolgáltatókkal szembeni tárgyalási és szerződéskötési pozícióját;
20. javasolja a szolgáltatói és közvetítői felelősség felülvizsgálatát a szerzői jogokkal kapcsolatos jogi helyzetük és felelősségük pontosítása érdekében, annak biztosítása céljából, hogy a kreatív folyamat és ellátási lánc egésze folyamán megfelelő gondossággal járjanak el, és hogy méltányos díjazást biztosítsanak az alkotók és jogosultak számára Unió-szerte;

21. úgy ítéli meg, hogy a szerzői jog átfogó reformjának keretében olyan intézkedéseket is be kell vezetni, amelyek bővítik a digitális tartalmak határokon átnyúló kínálatát és elérhetőségét, például az új fogyasztóvédelmi jogszabályok, az e-kereskedelem fejlesztése, a hea-mértékek közelítése és a digitális hálózatok kiterjesztése révén;
22. szükségesnek tartja, hogy a kulturális intézmények számára olyan egyértelmű és aktualizált keretet biztosítsanak, amely lehetővé teszi a könyvtárak számára az e-könyvkölcsönzést, továbbá lehetővé teszi a könyvtárak, levéltárak és múzeumok számára, hogy kereskedelmi forgalomból kivont védett műveket online elérhetővé tegyenek;
23. úgy véli, hogy a polgárok számára lehetővé kell tenni, hogy másik tagállamból online tartalmat érjenek el és vásárolhassanak is, és úgy véli, hogy az a gyakorlat, hogy az online tartalomhoz való hozzáférést a felhasználó tartózkodási helye alapján korlátozzák, gátolja az egységes digitális piac kialakulását; üdvözli a 2014/26/EU irányelvben a jogok több területre kiterjedő hatályú engedélyezését, ami jó például és eszközül szolgál a belső piac felaprózódásának orvoslására; ösztönzi a kiegyensúlyozott, rugalmas és a piac által ösztönzött megoldásokat, amelyek a kulturális sokszínűség megőrzése mellett segítenek leküzdeni a termékekhez és szolgáltatásokhoz való határokon átnyúló hozzáférést és az ezek elérhetőségét gátló meglévő akadályokat, beleértve a jogszerűen megszerzett és hozzáférhetővé tett tartalmak Unión belüli, határokon átnyúló hordozhatóságát célzó mechanizmusok kifejlesztését;
24. úgy véli, hogy az a gyakorlat, amely a felhasználók tartózkodási helye alapján korlátozza az online tartalomhoz való hozzáférést azok számára, akik korábban már fizettek e tartalomhoz való hozzáféréstért, károsan hat a hálózatok működésére és gátolja az egységes digitális piac kialakulását;
25. rámutat arra, hogy a digitális piacon tapasztalható gyors technológiai fejlődés és az üzleti modellek változása a szerzői jogok tekintetében technológiai szempontból semleges jogi és szabályozási keretet kíván meg; hangsúlyozza, hogy a szerzői és szomszédos jogok védelmét mind az interneten, mind pedig azon kívül tiszteletben kell tartani, megjegyzi továbbá, hogy a digitális környezet nem azonos az analóg világgal, és hangsúlyozza annak szükségességét, hogy alaposan vizsgálják meg a kivételek és korlátozások listáját, valamint mérleljék, hogy ennek orvoslása érdekében és a gazdasági növekedéshez, a versenyképességhez és a digitális egységes piac teljes megvalósulásához szükség van-e a szerzői jogok védelmének további alternatív formáira;
26. tudomásul veszi a területre kiterjedő engedélyek EU-n belüli fontosságát, különösen az audiovizuális művek és filmalkotások tekintetében, amelyek elsődlegesen a műsorszolgáltatók elővásárlási vagy előfinanszírozási rendszerein alapulnak;
27. hangsúlyozza, hogy a digitális illetekeket átláthatóbbá és optimálissá kell tenni, a jogtulajdonosok és a fogyasztók jogainak biztosítása érdekében, valamint tekintettel a szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó közös jogkezelésről és a zeneművek belső piacon történő online felhasználásának több területre kiterjedő hatályú engedélyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/26/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre;
28. kéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg és javasoljon megoldásokat az elsősorban nem kereskedelmi célú, tudományos kutatást szolgáló szövegekre és adatokra vonatkozó

automatizált analitikai módszerekre („szöveg- és adatbányászat”), feltéve, hogy a mű olvasásához az engedélyt megszerezték és figyelembe véve például a néhány tagállamban már kifejlesztett engedélyezési modellek lehetőségét, amelynek célja lehetővé tenni a kutatók számára, hogy fenntartsák Európa versenyelőnyét a globális környezetben;

29. kiemeli, hogy elő kell segíteni különösen a szoftverek és terminálok nagyobb fokú interoperabilitását, mivel annak hiánya hátráltatja az innovációt, csökkenti a versenyt és árt a fogyasztóknak az Unióban; úgy véli, hogy az átjárhatóság hiánya egy adott termék vagy szolgáltatás piaci erőfölényéhez vezet, ami elfojtja a versenyt az Unióban, és korlátozza a fogyasztók választási lehetőségét;
30. elismeri, hogy az internetes lefedettség széles körű elterjedése lehetővé tette a művek felhasználásának új formáit, és felszólít a jogosultak megfelelő kártérítésének kialakítására a digitális környezetben, ami biztosítja a polgárok számára is a kulturális javakhoz és tudáshoz való hozzáférést;
31. teljes mértékben tiszteletben tartva a szubszidiaritás elvét, felszólítja a Bizottságot annak feltárására, hogy naprakész és hatékony megoldásokat jelentenek-e azon meglévő intézkedések, például a magáncélú többszörözési jogdíjak, melyek célja a jogtulajdonosok méltányos díjazásának biztosítása olyan többszörözés tekintetében, amelyet természetes személyek magáncélból végeznek;
32. ösztönzi a könyvtárakat és az archívumokat, hogy kössenek önkéntes megállapodásokat a jogtulajdonosokkal, amelyek lehetővé teszik számukra közfeladataik teljesítését a digitális társadalomban, a jogtulajdonosokat megillető jogok tiszteletben tartása mellett;
33. hangsúlyozza, hogy az e területre vonatkozó bármely jogalkotási javaslatnak biztosítania kell minden ember, de különösen a fogyatékkal élő személyek számára, hogy hozzáférhessenek a szerzői és szomszédos jogok által védett termékekhez és szolgáltatásokhoz, és azt, hogy ezeket a digitális környezethez igazítsák; elismeri, hogy amennyiben a fogyatékkal élő felhasználók nem vásárolhatnak megfelelő formátumban tartalmakat, az kereskedelmi akadályt jelenthet a vállalkozások számára, valamint gyengíti a tagállamok kulturális teljesítményét és az elérhető tartalmak kínálatát; sürgeti az EU-t, hogy a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló marrakeshi szerződést ratifikálja, amely előírja a fogyatékkal élők érdekében nem kereskedelmi célú, a fogyatékkal élőkhöz közvetlenül kapcsolódó és a fogyatékkal élő által indokolt mértékű felhasználásra vonatkozó kötelező kivétel alkalmazását;
34. úgy véli, hogy mivel a szerzői jogi védelem csak annyira hatékony, mint az azt védő végrehajtási intézkedések, a kulturális és kreatív ágazat virágzása és az innováció védelmének biztosítása érdekében erőteljes a szerzői jogi védelemre van szükség ;
35. sürgeti a Bizottságot, hogy a szerzői jogi keret felülvizsgálatakor vegye figyelembe a felhasználók által az interneten létrehozott kreatív tartalmak és a közösségi oldalak gyorsan növekvő használatát, valamint azt, hogy jobban tájékoztassák a felhasználókat a minden olyan személyt érintő kötelezettségekről, aki tudatosan nem engedélyezett tartalmakra mutató hiperhivatkozásokat vagy a fizetési falakat megkerülő hivatkozásokat helyez el; úgy véli, hogy bármely új javaslattal arra kell törekedni, hogy megtaláljuk a

szellemi tulajdonhoz fűződő jogok és a végfelhasználók védelmének módját, ugyanakkor előmozdítva a dinamikus internetet, ahol is a technológia és az internethez való hozzáférés továbbra is segíti az egyéni innovációt és kreativitást; úgy véli, hogy ezen túlmenően a Bizottság javaslatot tehetne „a köztulajdonban lévő művek” fogalommeghatározására, és biztosíthatná, hogy az ilyen műveket digitalizálással vagy más eszközökkel megvédje attól, hogy azokat magáncélokra bárki kisajátítsa;

36. aggodalommal jegyzi meg, hogy a digitális gazdaságban a szerzői jogi védelem alatt álló művek kihasználásával előállított értéket nem igazságosan osztják meg a jogosultakkal, többek között a szolgáltatók adóztatási rendszere miatt; felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg az internetes közvetítők számára történő ezen értékátadás mértékét és hatásait;
37. arra ösztönzi a Bizottságot, hogy folytassa a párbeszédet és az együttműködést az Egyesült Államokkal a megfelelő jogszabályi keretéről, a transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerséggel kapcsolatos tárgyalások keretében, az esetleges piaci hozzáférési és kereskedelmi akadályok kezelése érdekében;
38. felszólítja a Bizottságot, hogy fogadja el az analóg környezet szabályozási keretében engedélyezett kivételeket és korlátozásokat, valamint tegye koherenssé azokat a digitális paradigma és különösen a felhőalapú számítástechnikai technológia által képviselt új forgatókönyvvel;
39. úgy véli, hogy közösen kell küzdeni a szerzői jogok megsértése ellen az EU-ban, hogy biztosítani lehessen a szerzői jogok védelmét és méltányos javadalmazását; hangsúlyozza, hogy fel kell hívni a fogyasztók figyelmét a szerzői és szomszédos jogok megsértésének következményeire, és megfelelő megoldást sürget annak biztosítására, hogy senki ne húzasson hasznot a szerzői jog megsértéséből;
40. felhívja a figyelmet a közszféra információinak további felhasználásáról szóló, 2013. június 26-i 2013/37/EU irányelvre, amely közös jogi keretet ír elő a kormányzat birtokában lévő adatok (közszféra információi) uniós piaca tekintetében, és amely átláthatósági és versenyvonatkozású rendelkezéseket is tartalmaz;

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	14.4.2015
A zárószavazás eredménye	+: 47 -: 11 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Jerzy Buzek, Soledad Cabezón Ruiz, Philippe De Backer, Christian Ehler, Peter Eriksson, Fredrick Federley, Adam Gierek, Theresa Griffin, András Gyürk, Roger Helmer, Hans-Olaf Henkel, Dawid Bohdan Jackiewicz, Kaja Kallas, Barbara Kappel, Seán Kelly, Jeppe Kofod, Miapetra Kumpula-Natri, Janusz Lewandowski, Ernest Maragall, Edouard Martin, Csaba Molnár, Nadine Morano, Dan Nica, Aldo Patriciello, Morten Helveg Petersen, Miroslav Poche, Miloslav Ransdorf, Michel Reimon, Herbert Reul, Paul Rübig, Algirdas Saudargas, Jean-Luc Schaffhauser, Neoklis Sylikiotis, Antonio Tajani, Dario Tamburrano, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Claude Turmes, Miguel Urbán Crespo, Vladimir Urutchev, Adina-Ioana Vălean, Kathleen Van Brempt, Henna Virkkunen, Martina Werner, Hermann Winkler, Anna Záborská, Flavio Zanonato
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Pascal Arimont, José Blanco López, Simona Bonafè, Lefteris Christoforou, Cornelia Ernst, Eugen Freund, Michèle Rivasi, Pavel Telička, Marco Zullo
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	Daniela Aiuto, Stanisław Ożóg